

Szerkesztői levél

Kedves Olvasó!

Hagyományosan a Neuropsychopharmacologia Hungarica decemberi száma tematikus szám, ezúttal a téma szinte kötelező jellegűen a COVID-19 pandémia. A járvánnyal kapcsolatos publikációk elárasztották a szakirodalmat, a témában közölt cikkek 2020 januárjától ingyenesen hozzáférhetők a PubMed felületén. A publikációs aktivitás és a téma eluralkodása olyan méreteket öltött, hogy Looi és Anderson ironikus hangvételű javaslatot tett a „COVID-19 izolált akadémiai logorrhoea zavar” elkülönítésére. Leírásuk szerint a tünetegyüttes önálló mentális zavarként definiálható, melyhez „a folyamatos COVID-ról való gondolkodás, beszéd és írás” tartozik, illetve a „distressz megélése abban az esetben, ha az illető nem említheti a COVID-ot, mely szociális, foglalkozási és egyéb fontos funkciók károsodásával jár együtt (beleértve az akadémiai hitelesség hanyatlását)” (Looi és Andersen, 2020). A probléma, amire a szerzők utalnak, azaz, hogy a tudományos fórumokon és a sajtóban szinte válogatás nélkül ömlenek a tartalmak a nyilvánosságra, valóban létező jelenség, és e tartalmak minősége meglehetősen heterogén. Ugyanakkor természetes, hogy az emberiséget csapdába ejtő, egyelőre megoldatlan világjárvány foglalkoztat most mindenkit. Bármi másról értekezni abszurdnak tűnik ebben a helyzetben.

E sorok írásakor 58 millió fertőzött és több, mint 1 300 000 halálos áldozat írható a járvány számlájára világszerte a WHO adatai szerint. A legmagasabb fertőzöttséget Amerikából (több mint 22 millió eset) és Európából (14 millió eset) jelentik. A járvány első szakaszában 2020 tavaszán (március és május között) vált szükségessé szigorú korlátozásokat, kijárási tilalmat bevezetni, majd a nyár folyamán lazítani lehetett ezeket a szabályokat. Napjainkban azonban ismét intenzifikálódott a fertőzés terjedése, és újabb lezárásokat kellett bevezetni világszerte.

Az egészségügyi ellátás extrém túlterhelése aggasztó méreteket ölt hazánkban is. A rendszerben dolgozó kollégák (különösen a frontvonalban) teljesítőképességük határán vannak, a pszichés nyomás óriási. A betegbeáramlás egyre fokozódik, az ellátás rendje szinte naponta változik. Reggelente a munkaképes dolgozók létszámának ellenőrzésével kezdünk, számba vesszük, ki az, aki fertőződött és karanténba került, minden nap újratervezünk. A szakmaspecifikus ellátás egyre inkább háttérbe szorul, haladunk a katasztrófaellátás irányába. Pszichiáterként most a „szómát” figyeljük árgus szemekkel, ha nincs köhögés, láz, és negatív a teszt, csak akkor jöhet a psziché. Jó néhány pszichiátriai osztályon pedig már a kollégák kizárólag fertőző betegeket látnak el. Most ez a feladatunk, ebben kell helyt állnunk.

A járványügyi helyzet mindenkit megvisel, traumatizál, kimerít. Tudjuk, hogy a járvány a társadalom mentális állapotára negatív hatást gyakorol, a hatás mértékével és formáival kapcsolatos közleményekről olvasható összefoglaló tanulmány az aktuális számunkban. Emellett 3 hazai vizsgálat eredményeit közöljük a COVID-19 pszichés vonatkozásainak témájában.

A pszichiátriában dolgozó orvosokra, nővérekre most a betegágy mellett van szükség, de a pszichés zavarok ijesztően magas terjedése a vírus terjedésével hasonló nagyságrendű, ezért az infektológiai vészhelyzet után ezzel lesz sok munkánk. A kérdés most csak az, eljutunk-e odáig.

Sok erőt, jó egészséget és kitartást kívánok minden kollégának!

Üdvözlettel,

LAZÁRY JUDIT
szerkesztő